

BRZYDLIWOŚĆ (41) *sb f*

o jasne.

sg *N* brzydliwość (6). ◊ *G* brzydliwości (11). ◊ *D* brzydliwości (1). ◊ *A* brzydliwość (8). ◊ *I* brzydliwością (3). ◊ *L* brzydliwości (2). ◊ *pl N* brzydliwości (1). ◊ *G* brzydliwości (3). ◊ *A* brzydliwości (4). ◊ *L* brzydliwościach (1) *BibRadz*, brzydliwości(e)ch (1) *RejAp*.

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI – XVII w.*

1. Rzecz budząca wstręt, obrzydzenie, odrazę; abominatio *Mącz* (33) : Abominatio Mierzioność. Brzydliwość. Przikrość. Przeklętość. *Mącz* 1c.

a. Przedmiot wstrętu fizycznego (2) : Biodra moje zawnędi pełne frogich brzydliwości/ Nie mąfz zdrowia w ciełe moim bo ieft wielkiej mdłości *LubPs* K3v; ná to mieyfce potym [...] ściery y inne brzydliwości wyrzucano *WujNT* 22.

b. Rzecz lub czyn moralnie brzydki, wstrętny, grzeszny; występki, grzech, niezbożność, rozwiąłość; brzydota, ohyda; abominatio *Mącz*; *exsecrumentum* *Cn* (30) : Gdybyście więc virzeli brzydliwość rć. a ona łtoj namieścu świętęm [...] powiedaią że wkościelie bożęm było poftanowiono Bałwofałstwo i Bałwán *MurzNT* 116; *Matth* 24/15; A oštátek łłow Ioácymá: y brzydliwości iego ktore broił *Leop* 2.*Par* 36/8, *Ex* 8/26, 2.*Par* 36/14; *BibRadz* *Is* 66/3; [*Neron*] ná wšytki złe rzeczy/ niecnoty/ brzydliwości/ y okrucieńftwá fie vdał *BielKron* 144v, 12, 462v; Abominatio est coram deo non sacrificium, Przeklętość á brzydliwość yeft przed pánem Bogiem nie posługá. *Mącz* 263c; łnadźby drudzzy rádźey pomárli niżli ná thákie brzydliwości [*upadek świata nędznego*] pátrzyli *RejAp* 78v, 68, 87v, 135v, 140, 142, *Ee2*; *RejPos* 260, 262v; Przekłety mąfz ktory dziála bałwaná rzezánego y łitego brzydliwość Iehowy [*abominationem Domini*] *BudBib* *Deut* 27/15, *Prov* 20/23; *WujNT* 103, *Xxxxxv*.

Szeregi: »brzydliwość i (a) plugastwo; plugawość a brzydliwość« (4 : 2): Iż tho ieft Bábilon wielki á mátká wšytkich plugáwości á brzydliwości ziemłkich. *RejAp* 142, 140, 141v, 142, 143; *WujNT* *Apoc* 17/4.

»wszetczeństwo i brzydliwość«: Bábilonia wielka/ mátká wšzetczeństw y brzydliwości ziemie [*mater fornicationum et abominationum terrae*]. *WujNT* *Apoc* 17/5.

2. Nudności, mdłości, skłonność do wymiotów, wymioty; nausea *Mącz*, *Cn* (8) : radix nauseosa, Korzeń przikrość á brzydliwość poruźáyáci. *Mącz* 242d, 242d [3 r.]; zbytnia iedza niepošila/ ale tylko żołádek brzydliwością zeymuie *KwiatKsiąż* K4v; gdyż ták pijác [*wody siarczane*]/ iáko y w nich siedząc/ wiátróm/ łurowości/ zgádze/ brzydliwości/ do iedzenia niechęci/ twárdości/ łzczkániu [...] pomogá. *Oczko* 15; A iż ieft rzecz potrzebna [...] kiedy fyrupy kto bierze/ áby naufeam/ brzydliwości/ á ołábienia iákięgo niemiał/ pošilác *Oczko* 38v, 22v.

Synonimy: **1.** mierzioność, przykrość, przeklętość; **b.** niecnota, nieczystość, plugastwo, plugawość, przeklętość, sprośność, wszetczeństwo; **2.** przykrość, rzyganie, wracanie, zgaga.

Cf **BRZYDKOŚĆ**